

Budapeşte, 23 Temmuz 1958

Değerli Meslektaşım,

Bugüne kadar uzun sessizliğinizin nedeni konusunda sadece tahminde bulunmuştum ama bugün muamma açığa kavuştu.

Macar postası, önceki mektubumda belirterek göndermiş olduğum kitapları Türk postasının Size teslim etmediğini çünkü içindekilere Türk yetkililerinin el koyduğunu yani paketi de bize geri göndermediklerini dün üniversite kütüphanesine bildirdi. Bu şayet Siz duruma müdahale etmezseniz bu değerli kitapların kaybolacağı anlamına geliyor.

El koymalarının sebebi ne olabilir diye çok düşündüm zira içlerinde hiçbir politik ve iktisadi propaganda malzemesi bulunmuyordu. Bu nedenle bu oldukça anlaşılabilir bir iş.

Pakette Rusça yazılmış iki ayrı basım vardı, denetim yapanlar bunu okuyamamışlar ve tehlikeli olarak nitelendirmiş olabilirler. Bu işe başka bir açıklama bulamıyorum.

Ne yazık ki bu iki ayrı basım benim iki küçük makalemdi, konusu Ruslarla alakalı olduğu için Macar Bilimler Akademisi'nin Slav Filolojisi'nin prestijli dergisinde Rusça basılmıştı. Böyle bir dergiyi her Amerikan, İngiliz veya Fransız kütüphanesinde bulmak mümkündür. Bu konunun değerlendirilmesini Size bırakıyorum, burada kitapların kısaca isimleri ve içeriklerini veriyorum.

İlk ayrıbasımın adı Macarca, "A Magyarok és keleti szlávok kapcsolatai a honfoglalás előtt" (Yurt Tutuş Öncesinde Macarlar ve Doğu Slavları ile İlişkileri)'dir. IX. yüzyılda Karadeniz'in kuzeyinde bulunan Lebedia'da yaşayan Macarların ve onlara komşu olan doğu Slavlarla olan ilişkilerinden söz eden kaynakları konu almaktadır. İbn-i Rüşd, Gardizi gibi bilgilerin verdiği bilgileri derlenmesi ve birkaç dilbilim ve arkeolojik verinin bağlantılarından söz edilmektedir.

Diğer ayrı basımın adı " Szent László Legenda Oroszországban" (Rusya'da Aziz László Efsanesi) dir. Konusu, Macar Aziz László efsanesini Nagy-Várad'a geldiğinde öğrenen bir Sırp keşişin, XV. yüzyılın ilk yarısında Rusya'ya yerleşip bu efsaneyi kendi yazdığı Chronografya adı verilen ilk Rus dünya tarihine dâhil etmesidir.

Bunların dışında pakette Bonfini ve Kosáry'nin iki cildi vardı. Umarım bunlar yasaklı kitaplar değildir. Üniversitemizin filoloji ve tarih fakültelerinin 1957 yılına ait yıllığından söz etmek gerekirse, "Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis" adlı yıllığı da dünyanın bütün kütüphanelerinde bulabilirsiniz. Tarih Fakültesi'nin yıllığında ancak eski konular yer alır, içlerinde en yeni olan konu XIX. yüzyılın başlarına aittir. İçindeki her makale ciddi bir bilimsel çalışmadır. Filoloji Fakültesi'nin yıllığı da bu şekildedir. Bilimsel dilbilimi ve edebiyat tarihi makaleleri ihtiva etmektedir. Zaten el koyma işinin bu nedenle olduğunu sanmıyorum.

Sizin bu konuyla ilgili olarak ilgili yetkili makamlardan açıklama istemeniz gerektiğini düşünüyorum. En azından Bonfini ve Kosáry'i bu sondan kurtarmak gerekir zira her ikisi de nadir kitaplardandır, onları bir daha temin etmek mümkün değildir. Bunlar bana çok pahalıya mal olmuştu.

Nitekim özetle bu, Sizin mektubumda söz ettiğim kitapları niçin almadığının açıklamasıdır. Lütfen bana kızmayın, sizin posta durumlarınızı (koşullarınızı) bilemem. Pakette sizin makamlarınızın itiraz edebileceği hiçbir şey göndermediğim konusunda Sizi tekrar temin ederim. Biz bilimsel ilişkilerimizi başka işlerle karıştırmayız. Yegâne amacımız üzücü bir şekilde ihmale uğramış olan, her iki tarafın da faydasına olabilecek Macar ve Türk bilimsel ilişkilerinin gelişmesidir.

Cevabınızı bekliyorum, derin saygılarımı sunuyorum.

Doç. Dr. József Perényi

Bölüm Başkanı